

SKAL DET VÆRE SOLID, SÅ BYGG EN

Gipsvegg av tre

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Hvis du gjør deg flid med skjelettet, er resten ikke vanskelig – men det er viktig å måle opp nøyaktig.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

Et 15 kvm stort rom kan fint kles i løpet av en ukes tid.

PRIS

Cirka 250-400 kroner per kvm.

MATERIALER

Med treskjelett

- 36 x 73 mm lekter
- 15 mm kryssfinér, OSB-plate eller rupanel
- 13 mm gipsplater
- 4 x 50 mm sponskruer
- Gipsskruer til tre

Med stålskjelett

- Stålprofiler
- 15 mm kryssfinér, OSB-plate eller rupanel
- 13 mm gipsplater
- Gipsskruer til tre
- Gipsskruer til stål

SPESIALVERKTØY

- Gipsskrumaskin
- Fiksertang til stålstendere

Gipsveggen er selvsagt ikke av tre. Men den er forsterket med en treplate. Det betyr at du **uten videre kan skru opp tunge ting på den uten å tenke på å bruke spesialplugger** eller andre forsterkende foranstaltninger. Hele veggen er mye mer solid enn en vegg som kun er bygget av gipsplater.

Gipsplater er lette, enkle å jobbe med, og de gir en fin, glatt flate som kan sparkles eller tapetseres og males.

Men en vegg som bare er kledd med ett eller to lag gips, har noen ulemper: Den er verken skrufast eller overveldende sterk.

Du kan riktig nok skru opp selv tunge ting på en gipsvegg, men det krever spesialplugger, eller at du under oppbyggingen av veggen bygger inn forsterkende lekter.

Tre på baksiden gir styrke

Derfor er denne løsningen smart: I stedet for to lag gips, kan du bruke ett lag kryssfinér, OSB eller rupanel, med ett lag gips på utsiden.

Dermed kan du skru og spikre opp nesten hva som helst på veggen, uten at du trenger å tenke på spesialplugger. Du trenger heller ikke på forhånd å finne ut hvor flatskjermen skal henges opp, for veggen kan bære på hele veggflaten.

Under oppbyggingen vil du også oppdage at det er enklere å skru fast gipsplatene, fordi du ikke trenger å ta hensyn til hvor lektene i skjelettet på baksiden er plassert.

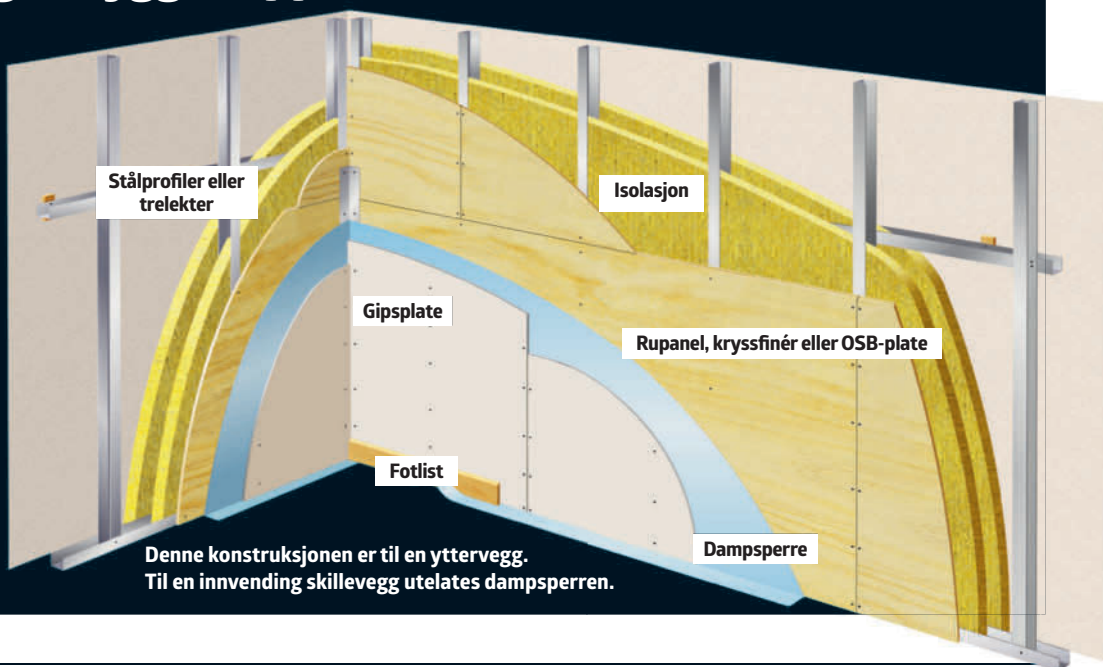
Før du setter i gang, skal du gjøre et par valg, både i forhold til skjelettet og treplaten. □

Slik skal veggen bygges opp

Her lager vi en forsatsvegg ut mot en yttervegg, med isolasjon og et skjelett med treplater kledd med gipsplater.

Du kan også bruke den samme konstruksjonen i en innvendig skillevegg med eller uten isolasjon. Da vil det bare være en treplate på hver side av veggen, som kles med gips som skrur inn i treplaten. Du trenger da ikke dampsperre.

Etterpå er det også helt enkelt å spikre fast lister ved tak og gulv.

Du kan bygge **skjelettet** av tre eller stål

Med et skjelett av tre og skruer til å skru det sammen, er det enkelt å bygge for eksempel en skillevegg. Dette er en klassisk gjør det selv-versjon – og den billigste løsningen.

1. Skjelettet bygges opp av trelekter.

I prinsippet bygger du bare en ramme med topp, bunn, sider og loddrette stendere. Her bruker vi 45 cm avstand fra senter til senter, fordi vi har 90 cm brede gipsplater.

2. Skru sammen. Du kan bruke vinkler, men skrånstelte skruer plassert som på bildet holder skjelettet godt sammen.

Et skjelett av stålprofiler gir deg en helt nøyaktig og rett konstruksjon. Stålprofilene er dyrere enn trelektene, men mange håndverkere foretrekker dem fordi de er raske å bruke. Samtidig er profilene både lette og rette.

1. Profilene skrues til underlaget, når det er snakk om en forsatsvegg, som her. Til en frittstående skillevegg er det kun topp- og bunnprofiler som skrues fast i underlaget.

2. Sammenføyningene gjøres med en fiksertang. Ved å klemme tangen rundt de to tynne flikene på profilene, festes de til hverandre. Det tar kun noen få sekunder.

Det er **treplaten** som skaper styrke

En 15 mm kryssfinérplate danner det første laget av veggkonstruksjonen. Platen skrues fast til stålskjelettet med gipsskruer til stål. Bygger du med et treskjelett, kan du bruke sponnskruer.

Fordi treplatene skal skjules under et lag gips, trenger du ikke å tenke på hvordan de blir seende ut. Du kan for eksempel fint bruke både korte og lange platebiter, slik at du utnytter materialene optimalt.

1. Treplaten skrues fast til skjelettet med gipsskruer til stål. Sett en skrue for hver 20 cm i kantene, og for hver 30 cm på midten.

2. Bygg opp til taket. Her settes platene på en skillevegg, der prinsippet i oppbyggingen er det samme.

3. Sag til platene med en dykk- eller sirkelsag. Hvis det blir skjevheter eller sprekker, kan det skjules av gipsplatene etterpå.

Kryssfinér- og OSB-plater

Kryssfinér og OSB-plater er i prinsippet like sterke, men OSB er generelt billigere. Kjøper du kryssfinér, så gå etter plater som har fjær og not, slik at sammenføyningen blir ekstra solid.

En 15 mm plate skaper gode muligheter for å skru opp stort sett alt på veggen etterpå, uten bruk av plugger. Du trenger heller ikke på forhånd å ha forberedt akkurat hvor på veggen du vil henge opp tunge ting.

For å unngå eventuelle problemer som kan skapes av å stenge inne limet i platene, kan du også bruke rupanel som underlag til gipsplatene. Det er dog både mer arbeidskrevende og dyrere.

Gipsplater danner det glatte ytterlaget

Det ytterste laget på veggene er selve gipsplaten. Den solide treplaten gjør at du fritt kan plassere gipsskruene der du vil. Langs kantene skal du skru hver 20 cm, ellers for hver 30 cm.

1. Sett opp gipsplatene på treplatene. Her er det en fordel å bruke hele plater, eller i hvert fall med færrest mulig sammenføyninger, ettersom de skal oversparkles etterpå.

2. Skru fast platene. Her er det en fordel å bruke en gipsskrumaskin, alternativt en vanlig skrumaskin med en gipsskrubits, slik at du unngår å skru for dypt.

90 cm brede gipsplater er lettere å håndtere enn de som er 120 cm brede.

Klemt perforering

Når du skrur fast gipsplatene gjennom en dampsperre på denne måten, betraktes gjennomføringen av skruen som en "enklemt perforering". Når dampspærren er klemt inne mellom to lag, som her, er det da tett nok så lenge skruene blir sittende.

Gjør jobben lettere med riktige skrumaskiner

Gipsskrueautomaten er den klart mest effektive måten å skru opp gipsplater på. Den bruker skruer som sitter på et plastbånd. Skruene drives automatisk frem og skrues inn, deretter flytter du bare den alltid snurrende maskinen og trykker fast enda en skru. Skruautomater kan kjøpes fra cirka 2500 kroner.

Gipsskrumaskinen fås med ledning eller på batteri, og er designet til nettopp å skru inn gipsskruer i riktig dybde. Fås fra cirka 500 kroner.

